

MAJLIS

MAJLIS

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Szent István-ter 1.
 Egyes szám: 4 fillér.
 Hirdetés díjszabás szerint.

Elsőzetési árak

Helyben:	Vidéken:
1 óra 1 K.	1 óra 150 K.
1 évre 3 K.	1 évre 450 K.
6 K.	9 K.
12 K.	18 K.

Felelős szerkesztő és fapublikus: Baranyay Lajos.

Hogyan vagy nosodjunk ?

Talán szokatlanni hangzik, amikor a mai komoly időkben lapunk homlokára e címet írjuk. A jelen helyzet egy csep-pet sem alkalmas arra, hogy az igaz és őznetlen hazafi vagy-nosodásra gondoljon: Amennyire tehát el kell ítélnünk azokat a kapzsi egyéneket, akik a helyzettel visszaélve, sőt leg-többször jogtalan eszközöket is használva, egyedüli céljuknak a mindenáron való meggazdago-dást tűzik ki, annyira helyesnek tartjuk azonban azt az eljárást, amikor az adózó polgár vagy-onát oly célokra fordítja, ame-lyek által nemcsak a köznek használ, hanem saját anyagi megerősödését is egyben elő-mozdítja.

A törvény teljes szigorával sújtott le a multban és sujt le jelenleg is azokra a lelketlen kufurokra és üzérekre, akik félre téve minden becületes hazafias érzést, csupán csak saját zsebüket tekintették. E kategóriába tartozik a hamis posztó, papiroseszíma és bakancsszállítók, ezek közé le-hetne sorozni újabb an élel-miszerszorásokat is.

A kereslet és kínálat általános törvénye főleg verseny híján, a mostani rendkívüli időkben alig nyerhet alkalmazást és a dolog természetében fekszik tehát, ha az intéző körök a főbb élelmi cikkeket nemcsak rekvirálni, de egyben igen soknak maximális árát is megszabni voltak kény-telenek. Ezzel azonban népnök csak nyert, mert hazánk föld-mívelő állam és mindenféle terménynek bővében van. Amíg tehát a termelő egy részről ter-ményeinek megkapja a jó árát, addig másrésztől a fogyasztó közönség érdeke is szem előtt marad.

Az előadott okok nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy ha-zánkban oly pénzbőség mint jelenleg, még nem volt: A bankok, a takarékpénztárak szinte duzzadnak a tekintélyes betét-állományoktól, azonkívül a ma-gánfelek is főleg hazánk ter-melő osztálya oly jövedelem-hez jutottak, amilyennel eddig nem rendelkeztek. Önként fel-merül tehát a kérdés, hogy az így járadt jövedelmét, felgyü-lemlett pénzkészletét hová for-dítsa az egyén, hol találhatja meg annak legjobb, de mind-amellett legbiztosabb jövedel-mezőségét is.

Könnyen megadja erre a fe-leletet a magyar nemzet azon felhívása, amellyel a néphez

immár harmad ízben fordul. A harmadik hadikölcsön aláírása, már nagy mértékben és a leg-szebb kilátásokkal folyik. Ké-zenfekvő bizonyítéka ez a ma-gyar nép józanságának és előre látásának, nemkülönbön hazafi-ságának, amelyeket kétségtele-nül nagy mértékben alapozott meg az a pénzügyi siker, ame-lyet a magyar nemzet a közel-multban két ízben mutatott fel.

Mindez különben csak termé-szszerű következménye a leg-újabb hadikölcsön természetraj-zának. A hadikölcsönrel ugyanis jobb tőkeelhelyezést alig lehet elképzelni.

Az aláírás november 17-ig tart és pedig az összes kir. állampénztáraknál, adóhivata-loknál, a m. kir. póstatáraké-pénztárnál és valamennyi köz-vevítő póstahivatalainál, az Osz-rák-Magyar bank főintézeténél és fiókjainál, az Országos köz-ponti hitelszövetkezet és vidéki szövetkezeteinél, továbbá az or-

szágnak minden valamirevaló bankjánál és takarékpénztárá-nál.

A hadikölcsönnek kötvényei zárolhatók is, ami azt jelenti, hogy a kötvény tulajdonosa jogot nyer arra, hogy az évi időszak utolsó negyedében leg-később 1920. november 1-én a kötvényen alapuló követelést e naptól számítandó egy évre névértékben leendő visszafizet-ésre felmondhatja.

A háboru hosszu terminusa már a moratórium rendelkezé-seit is kedvezően befolyásolja, amennyiben az 1914. augusztus 1-e után elhelyezett takarékbete-tek teljes egészükben felhasznál-hatóak a hadikölcsönre. Mint-hogy igen sok egyének jöve-delme és így takarékbetéte is nagy részben a háboru kezdete utáni időből ered, meg van a lehetőség arra nézve, hogy tő-kejével nemcsak a hazafias célt, hanem saját anyagi érde-keit is szolgálhatja.

harcvonalon, bezárólag a do-berdói fensík északi szakaszáig. Tegnap-ujra igen nagy haderő támadott. Mindenütt visszaver-tük: E harcokban több olasz ezred létszáma felét elvesztette.

Lássunk közelebbről.

A háboru nemcsak a harctéren dul, hanem itthon is összekevert bennünket. A társadalmi osztályok szemben állanak egymással. A termelő és vevő, különösen a fix fizetésű középosztály mód nél-kül el van keseredve. A termelő zsarolóknak, kiszípolyozónak tartják. A termelő pedig azzal védekezik, hogy annyiban nagyobb a jö-vedelme, amennyiben a kiadásai is emelkedtek.

Ezt természetesen nem hiszik el és a „zarolókat“ hazugsággal és képmutatással vadolják.

Talán számbokból jobban meg-érti az ember a helyzetet. Engem is érdekelven a dolog, megkér-tem az egyik gazdát, hogy en-gedjen beletekinteni az anyagi helyzetébe, a jövedelmeibe és ki-adásaiba, így talán könnyebb lesz megismerni azt, hogy kinek és mennyire van igaza.

A mit az én emberem mond, azért, a mennyire egy emberért és annak igazmondásáért jót le-het állani, jót állók érette. Vilá-gosfejtő, értelmes lelkiismeretes ember. Gazdasági helyzetéről, idő-járasról évek óta naplót vezet, bevételeit és kiadásait állandóan följegyzi.

Nem a legelső gazdák között áll. Vannak gazdagabbak nála.

De van	
háza	10 ezer K.
24 hold szántója	30 ezer "
8 rétje	8 ezer "
2 hold szőlője	5 ezer "
3 tehene	3 ezer "
3 borjúja	1 ezer "
2 lova	1 ezer "
6 sertése	
50 baromfia	60 ezer K.

értékben. Ezenfelül bérel 12 holdat A jobb gazdák közé tartozik, mert míg átlag 7 mm. szokott te-remni egy holdon, az ő átlagos termése az oszkeru gazdálkodás folytán évek óta 10 métermázsá.

Termett	
7 holdon	76 mm. buza
12 1/2 "	103 " árpa
10 "	180 " kukorica
2 1/2 "	30 " rozs
Ebből eladott	
40 mm. búzát	1600 koronáért
árpát	1780 "
100 " kukoricát	2000 "
rozsot	600 "
lakbérért kapott	440 "
	6420

A világháború.

A balkáni hadjárat.

Nis előtt áll a bolgár sereg. A szerbek keményen állnak el-lent, de végre is szivós harcok-ban a bolgárok előnyomultak, már a szerb erősségek, Nisnek külső erőidei pusztítja.

Egyéb frontokon is rémitő vereségeket szenvednek a szer-bek. Velez körül újabb nagy harcokban huszonezzer embert veszítettek a szerbek és a bol-gárok ennek az útközetnek a szinteréről most vonulnak Mo-nasztr felé. Ez igen lényeges.

Románia

álláspontja változatlan és Ro-mánia vissza fogja utasítani az entente legutolsó ajánlatát is, noha Franciaország minden-képpen azon igyekezett, hogy Oroszország Besszarabiára nézve igéretet tegyen Romániának.

A világháboru egyéb hírei.

Asquith elmondta híres nyilatkozatát az angol alsóházban. A miniszterelnök nyilatkozata nem hozott túlságos meglepe-tést. Bizalmat és türelmet kért a nemzetől, de hangja már ko-rántsem volt az a háborusan harsogó, amelyet korábban le-hetett tapasztalni.

Nagyon érdekes volt viszont, amit Görögországról mondott. Asquith hűtlenül kiszolgáltatta Venizelosz és elárulta mindazo-kat az ígéreteket, amelyeket a

volt görög miniszterelnök neki tett és amelyeket az képtelen volt betartani. Asquith meg-mondta azt is, hogy Venizelosz csak látszólag tiltakozott az en-tenete csapatoknak Szalonikiben való partraszállítása ellen és hogy ez a tiltakozás csak ko-média volt.

A Montenegró

ellen küzdő osztrák-magyar csa-patok rohammal elfoglalták Av-tóvától délre az ellenségess te-rületen fekvő Babija-magaslatot és még három más hegycsúcsot, amelyet a montenegróiak szívó-san védelmeztek. A Babija el-leni rohamban egy 12 centimé-teres, az olaszoktól származó ágyut zsákmányoltunk.

A Szerbiában küzdő szövet-seges haderő bevonult Uzicebe.

Az orosz harctér.

A Linsingen tábornok vezér-lete alatt álló osztrák-magyar és német haderőből alakított áttörő-csoport Bieligovnál, Cartorjfk-től nyugatra betört az oroszok főállásába. Öt tisztet és 600 főnyi legénységet fogtunk el és három gépfegyvert zsákmányol-tunk.

Északkeleten a helyzet egyé-bként változatlan.

Az olasz harctér.

Az olaszok megszakítás nél-kül folytatják Görz ellen irá-nyuló erőszítésüket a Piava

Ezzel szemben kiadása volt,	
földbérre	600 kor.
adóra	560 "
cselédber	300 "
vizdíj	130 "
napszámásoknak	1354 "
ruhára	760 "
csizmára, cipőre	552 "
kovácsnak	103 "
bogárnak	87 "
lószerszám, pokrócra	42 "
kőmiveseknek	90 "
gazdasági szerszámra	130 "
tüzelőre	136 "
szénkénegre	72 " 40 f.
rézgálicra és raffiára	97 " 20 "
	5053 " 60 "

Egyet-mást persze meg kell magyaráznom. Bizonyára feltűnik, hogy sok megy el ruhára. A földmives nagyon sok ruhát szagatt a nehéz munkában, két rend ruhára van szüksége évenként. Az előtt egy öltözöt 50—60 koronába került, most 100 koronába. Egy pár csizma azelőtt 20—30. korona volt, most 100—120 korona, noha a Kovács-féle bőrgyárban egynék a bőryanaga 30 koronából kikérül. Mivel a nevezettnek becsültes régi fehérvári erkölcs szerint 5 gyermeke van, nyolcad magával ül az asztal mellé. Az ezeknek a ruhájáról és lábbelijéről gondoskodik, bizony nem sok az említett összeg.

Azt is láthatja mindenki, hogy itt a kiadások közül sok mindenféle hiányzik pl. biztosítás, befeleltetés, szórakozás, könyvek, újságok, a mely utóbbira 56 koronát ad ki: Új lap, Fejérm. Napló, Gazdaszövetség, Magyar földművelő, Nép-újság, Rózsafüzér Királynője, Szt. Antal lapja. Hiányzik a jótékony adakozás, a melyből az illető szintén kivette a részét.

Templomfestésre, hadijótékony-ságra kerek summában 200 koronát adott. S a mit nem szabad a számtáblából kihagyni: az adósságtörlesztést, mert tessék azt figyelembe venni, hogy a mi gazdáink majdnem kivétel nélkül vagy a multban csináltak adósságot, vagy a jövőben szándékoznak csinálni. Lévein több gyermekük, itt az áldott 7 gyermekrendszer dívik, mindegyiknek a sorsát biztosítani akarja azzal, hogy egy-két buzaföldet, ha lehet egy házat hagy rá — a többit szerzek meg maguk a fiatalok, a „kapur kurta” neked is lesz, el alapján. A ki nem így tesz, ott hiba van: vagy ügyetlen, tudatlan ember, vagy részeges, vagy valamiféle szerencsétlenség: halálózás vagy betegség tehetetlenné tette a munkás kezét. Ha a jótékony-ság nem ölt olyan mértéket, mint talán egyesek várják, az részben itt leli az okát. És ha az emberek azt látják, hogy a földmives most busás pénzt tesz be a takarékbába, ne feleddék el, hogy a gazda aratás után pénzel, aztán pedig el a készből s vár a jövő évi aratás utánig, a míg újra pénz áll a házhoz. A kereskedő, az iparos naponként forgatja a pen-

zét, a földmives évenként egyszer. Ezért végzi a nehéz munkát hajnaltól késő estig. A mint látni tetszik, nem túlságos jövedelmű a helyzete. A mit egyesek duszadásáról mesélnek, az valóban inkább mese s ha van vagyonosodás, az rendszeren 2—3 nemzedék kitartó munkájának, szerencséjének és rendszerint (különösen az első szerzőknél) a páratlan és végtelenségig menő igénytelenségnek a gyümölcse, a melyről más társadalmi osztályoknak még csak fogalmuk sincs.

A tejről legközelebb.

Bilkel Ferenc.

Megkezdődött a rekvirálás.

A belügyminiszter táviratilag értesítette dr. Saára Gyula polgármestert, hogy november 1-től kezdve december 25-ig búzát, rozst, kétszerest, árpát és zabot senkinek sem szabad vásárolni, csak a Haditermék Részvénytársaságnak, vagy bizománysainak.

Aki buza, rozs, kétszeres, árpa és zabtermésért a Haditermék Részvénytársaságnak, illetőleg bizománysainak november 1-től december 25-ig eladja vagy eladása felajánlja, gabonájáért, megkapja a hatóságilag megállapított legmagasabb árat. November 25-től legkésőbb november 28-ig mindenki tartozik bejelenteni, hogy november 25-én, beszámítva azt is, amit már előbb eladott, de még nem szállított, mennyi búzája, rozsa, kétszerese, árpája, zabja és lisztje van; tartozik továbbá bejelenteni, hogy gazdasági és háztartási szükséglete címén mennyit tart vissza és így ezeknek levonása után mennyi a felesleg.

A november 28-iki összeírás után is jogosítva van mindenki december 25-ig készletét a Haditermék Részvénytársaságnak vagy bizománysainak a maximális áron eladni, december 25-től kezdve azonban a háztartási és gazdasági szükségleten felül meglévő minden gabona közszükségleti célra rekquirálnak tekintetik és termelő köteles azt a maximális árnál métermázsánként 4 K-val alacsonyabb áron a H. R.-nak átszolgáltatni.

Ezen rendelet a bab, borsó és lencse készletekre is vonatkozik, s így attól, aki 30 kilónál nagyobb mennyiséggel rendelkezik, s azt dec. 25-ig a H. R.-nak, vagy a piacon el nem adja, a maximális áron alul 4 K-val elrekvirálják.

Népfelkelő szemlők.

A 36—42 és 19—21 évesek népfelkelő bemutató szemléje a vármegyében a következő sorrendben lesz megtartva:

Váli járásban december 9-én: Baracska, Felcsut, Ujbarok, Diósd, Csabdi, Bicske, Kajászószentpéter; Uabajd; december 10-én: Etyek, Bót, Aicsut, Martonvásár, Tárnok, Vértesacsza, Pusztazámor, Sóskut; december 11-én: Váli, Gyuró, Kuldás, Szár, Bodmér. Pázmány, Tordas, Vértesboglár, Veréb, Mány, Vértesdoboz.

Móri járásban december 13-án: Pusztaváhi, Csákerény, Csákvár, Magyaralmás, Csókakö, Fehérvárcsurgó, Nagyveleg, Bakonysárkány, Bodajk, Söréd, Gánt, Vérteskozma, december 14-én: Mór, Bakonykúti, Balinka, Guttamási, Isztimér.

Adonyi járásban december 16-án: Ráckeresztur, Kisperkáté, Baracs és Kisapostag, Dunapentele, Pusztaszabolcs, Ercsi; december 17-én: Adony, Nagyperkáté, Ivánca, Szászhalombatta, Rácalmás, Érd.

Sárbogárdi járásban december 20-án: Alsószentiván, Cece, Pusztagegres, Sárogres, Hercegfalva, Sárosd, Szolgaegyháza, Sárkeresztur, Sárszentgöta; december 21-én: Sárbogárd, Sárszentmiklós, Alap, Igar, Nagytók, Vajta, Káloz.

Székesfehérvár városban december 23-án és 24-én.

Székesfehérvári járásban december 27-én: Jenő, Nádasdladány, Sárkeszi, Csór, Aba, Lovasberény, Inota; december 28-án: Seregélyes, Pnlgárdi, Sárszentmihály, Urhida, Sárgeresztés, Moha; december 29-én: Velence, Sukoró, Szabadbattyán, Falubattyán, Tács, Kislang, Pátka, Füle; december 30-án: Pákozdi, Csósz, Kápolnásnyék, Iszkaszentgyörgy, Gárdony, Soponya, Zámoly, Nagyláng, Nadap.

Véres multság a birkaistállóban.

Esküdtészi tárgyalás.

A novemberi esküdtészi a harmadik napon Kis Csitári András bűnügyét tárgyalta, aki halálát okozó súlyos testisértesést került a vádlottak padjára. Az esküdtészi a következőképen alakult meg:

Elnök: Sipos Sándor törvényeszi bíró, dr. Balogh Gyula és Leidel János szavazóbírák, jegyző Bóna Jenő, a vádhatóságot Hajcsék képviselte. Védők dr. Csöppenszky Mihály és dr. Say Viktor ügyvédek voltak. Az esküdtészi tagjai:

Szűcs József, Maucha Ferenc, Almásy Ferenc, Andorka János Endrédi Sándor, Hoffer Ferenc, Lucenbacher Miklós, Pákozdi György, Sági Gyula, Nyitray Pál, Fister József, Leri Ferenc, pótesküdték: Tóth János és Szép Károly.

A bűnügy története a következő: 1914. október 18-án a kiscséri fia-

talság multságot rendezett a birkaistállóban. Eleinte simán ment a dárídó, később azonban megkezdődött a szokásos pnsztai toszalkodás. Kis Csitári András belekötött Varga Mihály legénybe s úgy találta megszurni, hogy Varga decemberben belehalt a sérüléseibe. Az ítélet csak a késői órákban várható. A szerdai esküdtészi Bakos József urhida legényt szándékos emberölésért 6 évi fegyházra ítélte. A vádiott az ítélet ellen fellebezzett.

HIREK.

Naplójegyzetek.

* A gyáva, atlattomos emberek, ha másoknak ártani akarnak, rendszerint a névtelenség mögé bujva intéznek igaztalan támadásokat haragosaik ellen. Nálunk — sajnos — a háboru alatt valóságos mániává fejlődött a névtelen följelentés. Különösen a katonai hatóságokat zaklatták anonim levelekkel az irgységtől epebabban szenvedő emberek. Aki csak élni mert, azonnal följelentették és az illető ellen gyakran vizsgálatot indítottak. A névtelen levélküldés nem speciális magyar baj, megszeszik ezt Németországban is, ott azonban nem adnak hitelt a följelentőknek, hanem megvetik őket. A memeli katonai parancsnokság járt el a névtelen följelentésekkel szemben legradikálisabban.

A hadtáparancsnokság a következő kommunikét adta ki:

Az utóbbi időben sok névtelen levelet kapott a hadtáparancsnok, főképp oly tartalommal, hogy N.Y, bár egészséges, erős ember hadiszolgálatot nem teljesít és valószínűleg valami uton módon — amely a névtelen levélíró előtt persze rejtély, hogy mily módon — kivonta magát a sorozás alól.

Igazán nagyon szomorú, hogy a mostani időben is vannak emberek, akik nem sajnálják a fáradságot, hogy felebarátaikat meggyanúsítsák. Nem mehet mindenki csukaszürkében a frontra az ellenség ellen, maradni kell olyanoknak is, akik mint városok derék polgárai szolgálják hazájukat. Mi a névtelen leveleket mindig annak fogjuk továbbítani, akit ily módon följelentettek, hadd tudja meg az illető, hogy a gyáva ellensége van, mert az gyáva, aki névtelen levelet ír. Nem bánjuk, ha a följelentett az üsd nem apád értelmében jár is el s így annak a veszélynek teszi ki magát, hogy testi sértes miatt a bírósággal kerül összeütközésbe.

* A kereskedőknek a gyárosok azt mondják, hogy nincs nyersanyag, amiből szövethetnének. Amellett ezer meg ezer van még raktáron. Ha a kereskedő azonban venni akar, azonnal az anyaghiányról, drágaságról beszél és készpénzfizetést kövelel.

A kereskedő kénytelen azután ezt a nyomást áthárítani a vevőire, természetesen a drágaság miatt

SOVEGJARTO vaszonaruhaza. Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és szines barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSO

szabott árak

saját magának is nagyobb haszno számíttva.

Az olyan szövet, amelyért tavaly még tíz-koronát fizettek, ma már husz koronáért kél el. Mindezek után azt híhetnök, hogy nagy hiány van szövetben és posztóban, pedig a dolog nem így áll.

Igaz, hogy férfiszöveteket alig gyártanak, mert ez ahhoz szükséges anyag jó katonaposztónak is és így erre a célra kell, de a női szövetek készítésénél ellenkezőleg van s így drágaságuk nem megokolt.

A férfiszövetek drágasága azért megokolatlan, mert azokat még tavaly a tavalyi árokon szereztek be a szabók és azok mind rakta-rukon maradtak, mert hisz rendelők legnagyobb részét katonai szolgálatot teljesítenek.

*** Száz Zoltán** írásaiból eddig azt olvastuk, hogy a magyar nép nagy áldozatait a zsidókat hozza. Szerinte a gondörhajú zsidó lányok lelkesítik katonáinkat, hogy azok a tűzbe menjenek. Ujabbán azonban talán belátta (ha ugyan képes az elméje ilyen magasabb művelésre), hogy a-vörös-hajfűrtűknek még sem lehet akkora erejük, hogy miattuk annyi ezren áldozzák fel új életüket, mert most másképpen beszél ez a Száz Zoltán: „Halálba indul, felvilágosult embereknek alig lehet a keresztény menyországbeli továbbélés igéret helyettesítő más gondolatot adni erősítőül, mint a jövő nemzedék, az utódok, a gyermekek érdekének biztosítását.” Egész természetes, Szász agra még a jobb napokban sem tudta volna belátni, hogy ez a gondolat, az önzetlen-ség csakis kereszténységgel együtt tehát nem kereszténységgel szemben, létezhetik. Persze Szásznak nincs szüksége eafjára „erősítőre”, mert ő másfélét élvez a kávéhá-zak biztos fedezékében. Léven ökelme — írásai után itélve — teljesen alkalmatlan minden komolyabb, tehát pláne katonai szolgálatra.

— **Kitüntetés a hadikórházban.** Meleg ünnepségek kerében tüzték a mellére Richter Sándor 17. honvédegyalozred-beli örzvezető mellére a kis ezüst vitézségi érmet, amelyet a görzi csatában tanúsított bátor magatartásáért kapott. Az éremfel-tűzési ünnepségek az ipariskolai hadikórházban folyt le, ahol most Richter mint sebesült katona fekszik. Richter a seregélyesi rabbinak a fia, s az ünnepségre szülei is eljöttek. Az ünnepségen a hadikórház ápolónőin kívül a következők voltak jelen: Dr. Guthertz Jenő tőrsz-orvos, a hadikórházak parancs-noka, Szógyény-Marich Julia alapítványi hölgy, Roediger Gyula pénzügyigazgató, Krauz Tivadar százados, az orvosi kar, Heinrich Armin orthodox fő-rabbi és dr. Potonydi Imre fő-iskolai tanár. Az egyes hadikórházakat 4-4 sebesült katona képviselte. Dr. Guthertz Jenő kórházparancsnok megható szép beszédet tartott, majd Bárd Dénes főhadnagy méltatta az ünnepeit vitézségét. Utána Szorgh Péter a hadikórházak lelkesle-mondott beszédét, amelynek végeztével dr. Guthertz Jenő a kitüntetést mellére tűzte a vitézségi érmet. A kedves ünne-pély végeztével Boediger Gyula-

láné, a hadikórház lelkes főá-polónője uszonnával lepte meg a sebesült katonákat és vendégeket, amely alatt több felkőszöntő hangzott el az ünnepeltre, a főápolónőre és a hadikórházak parancsnokára, aki már a második éve oly lelkiismeretesség-gel és ügybuzgósággal tölti be nehéz és nagyfontosságú hiva-talát.

— **Bucsuzó főszolgabíró.** A nyugalmoban vonult székesfehérvári főszolgabírótl csütörtökön bucsuzott el a járás vezetősége. A járási küldöttség nevében Korniss Boldizsár mondott megható beszédet, amelyben mindnyájuk fájlalását fejezte ki a távozás miatt. Egy olyan igazsá-gos és csupa jószívembert, mint Kálmán Vince főszolgabíró volt, nehéz lesz nélkülözniök. Kálmán Vince meleg szavakkal válaszolt a küldöttségnek. A járás jegyző-i kara főszolgabírájuk emlékére 1000 K-s alapítványt tett le a jegyzők árvaínak javára.

— **Katonai kitüntetések.** Varga István népi örzvezető, Gombkötő József V17. népfelkelő had-tápszóldájnal, a 2. oszt. ezüst vitézségi érmet, Szadmayer Vince, Koch Mihály, Heisler János és Kaiser György. népf. tizedesek, Cseszkó István, Pletzer Henrik, Szekeres Mihály uepfelkelők, Niko-itiz Gergely népfelkelő örmester, Novoty Szvetozár népf. szakasz-vezető címz. örmester a bronz vitézségi érmet kapták az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk-ért.

— **Áthelyezés.** László István székesfehérvári pénzügyigazga-tósági számtisztet a pénzügyminis-terter Zomborbá helyezte át hasonló minőségben.

— **A főgimnázium Szt. Imre ünne-pélye.** A székesfehérvári főgim-názium nov. 5-én d. e. 11 órakor Szent Imre ünnepejt tart a követ-kező programmal: Intermezzo sin-fonico a „Parasztebecsület“-ből. Elő-adja a főgimn. zenekar. Szent Imre herceghöz. Költemény, írta Szep-essy László, szavalja Suhajda Ká-roly III. oszt. tan. Ünnepi beszéd, tartja Schlammdinger József VIII. oszt. tan. Ennek szent Imréhez, elő-adja a főgimnáziumi énekkar. Bé-keszerző csoda. Költemény, írta Lé-vay Gyula, szavalja Keszey József VI. oszt. tan. Ave verum, Mozart-tól, előadja a főgimnáziumi ének-kekar. A cenztohó-i legenda. Melo-dráma, írta Kiss Menyhért, zenéjét szerezte Shack Margit: szavalja Simon Gyula VIII. oszt. t., zongorán kíséri Csöppenszky Ernő V. oszt. tan. Boldogasszony anyánk, éneki a főgimnáziumi énekkar.

— **Dr. Prohász Ottokár** hadi-árvaházra ma a következő ado-mányok érkeztek a Fejérmegyei Naplőhöz: Paulusz Istvánné koszorú-megváltás címén 5 koronát, Nyári György koszorúmegváltás címén 10 kor, Bodajki zárandóklattól 40 kor. érkezett. November 3-iki szá-munkban nem Say Károlyné, ha-nem Saly Károlyné küldött 6 koronát.

— **A rokkant és vak katonáknak.** X. Y. 8 koronát, Szabó Gyuláné 5 K küldött a Fejérmegyei Naplőhoz a rokkant katonáknak. Szabó Gyula-né a vak katonák részére is 5 K küldött.

— **A katonáknak.** N. N. ima-könyvet küldött a Fejérmegyei Naplőhoz a sebesült katonáknak.

— **A város közélémezése.** A város által közélémezési célra vásárolt makói hagyma és egész-séges étkezési burgonya árusítását megkezdték. A hagyma ára 84 fillér, a burgonyáé pedig (Woltmann féle) 13 fillér kilónként, de 20 kilót elérő vételnél a hagyma árat 82 fillérben, 50 kilót elérő vételnél 80 fillérbe szabták meg. A hagymából 10, a burgonyából 50 kilónál kisebb mennyiségű vételt nem foganatosítanak. A megvett hagymát és bur-gonyát a jelentkezés sorrendjében városi kocsival házhoz vitetik. Viteldíj és a kimérés díja méter-másánként 40 fillér. Ötven kilón aluli mennyiség viteldíja 20 fillér. Aki a megvett hagymát, bur-gonyát saját fuvarokkal kívánják el-szállítani, azok hetenként szerdán és szombaton délután fél 3 től fél 5-ig elvihetik a város tulajonát-tevő sörházból. Figyelmezteti a hatóság a közönséget, hogy a meg-rendelőst a vételnél a közélémezési pénztárnál lefizetésével sür-gősen teljesítse, mert különben a szállítmányt ismét eladónak adják át, akitől már drágábban lesz megvehető. Marhahus konzervet 2 K 45 f, gulyáshus konzervet 2 K 25 f, májhurka konzervet 1 K 35 fillérért árusítják dobozonként. Kon-zervet kiad a város bizománya is, és felkéri a kereskedőket, kö-zöljék sürgősen, hogy hajlandók lennének-e a konzerveket, a köz-érdeket tekintve, dobozonként 5 fillér bizományi ártöbblet mellett árusítani.

— **A kereskedők és iparosok há-borus segélye.** A kereskedelmi minis-ter a háboru okozta bajok eny-hítésére újabb pénzsegélyt folyósított a Kereskedelmi Társulat kezébe. Erre a segélyre igényt tarthatnak kereskedők, iparosok, ezek alkalm-zottai s hozzátartozói, akiknek ke-nyérkeresőjük bevonult, vagy akik-nek keresete a háboru által meg-csapant. A jelentkezők f. hó 8-tól 14-ig a Kereskedelmi Társulat tit-kári hivatalában d. u. 3-4-ig be-jelentő lapot kapnak. melyet 15-ig kell kitöltve benyújtani. Felhívják az érdekelte kereskedőket, iparosokat, alkalmzottaikat és hozzátartozóikat, hogy akár jelentkeztek már eddig, akár nem, ezeket a bejelentő lapo-kat töltsék ki, e lapokon igazoltas-sák az adatok valódiságát az ille-tékes városi hatóságnál s 15-ig d. u. 3-4-ig nyújtsák be a tilkári hi-vatalnál, mert az eddigi bejelentése-ket nem veszik figyelembe. A se-gély kiosztás napját közzé fogják tenni.

— **A házbérvődelem bevállása.** A házbéradó a jövő évre kivetendő lévén, az ennek alapjául szolgáló házbérvállomási íveknek benyúj-tására a pénzügyminiszer novem-ber 2-től 30-ig terjedő időt tűzte ki. A városi adóhivatal felhívja a ház-tálajdonosokat, hogy e kötelezett-ségüknek annál is inkább eleget tegyenek, mert különben megbir-ságolással teszik ki magukat

— **Városi hagyományok.** A pol-gármester értesíti a közönséget, hogy szombaton, vagyis november hó 6-án délelőtt 8 órától egész nap, amíg a készlet tart a város-ház udvarán valódi makói hagymát igen jutányos áron árulnak.

— **A város lisztkontingense.** A város lisztükségletének ügye még mindig nincs teljesen elintézve. A kormány lényegesen kevesebbet akar adni Székesfehérvárnak, mint amennyire tulajdonképpen szüksége van. Ennek megtárgyalására dr. Sa-ára Gyula polgármester csütörtökön Budapestre utazott.

— **Fémárgyak igénybevétele hadicélokra.** A miniszter fémárgyak-nak szabadkézből való vásárlásával Székesfehérvárot Grosz Bernát, Krén Ignác, Biszke községben Keller Szilárd, Ercsi községben Dery János és Sárobgárdon Krausz Fülöp és fia és Wolf Hermann, Csákvar községben Taut Sebestyén Dunaodonyban Tischner József vaskereskedőket bízta meg.

— **Nagyobb tisztaságot.** Még bé-kében is nehéz kérdés a város köztisztasága, mert nincs elegendő anyagi erő hozzá. A háboru alatt természetesen ez még inkább érez-hető. A közönség ahelyett, hogy a mennyire módjában van vigyázni a házak előtti tisztaságra, még inkább szemetez. Mindig és sokat szemetez, akárcsak az időjárás, amely már hónapok óta szemetel. A ren-dőrfőkapitány felhívja a háztulaj-donsvokat, hogy a járdák tisztasá-gára nagyobb gondot fordítsanak mert különben büntetés lesz a vége.

— **Merzon hangversenye.** Mer-zon Miksa hangversenye Szendi Árpád zenetanár közreműködésével folyó hó 13-án lesz a vármegyeház nagytérmeben. A hangversenyre jegyek még kaphatók.

— **Talált pénztárca.** Bicske köz-ség területén a M. A. V. pályas-testén egy fekete bőrből készült: erszényt találtak a következő tar-talommal: 2 drb. 20 kor. 6 drb. 2 koronás batkijegy, 1 drb. 1 fo-rintos, 10 drb. 1 koronás, 5 drb. 20 filléres, 1 drb. 10 filléres, 2 drb. 5 filléres ércpénz és egy drb arany karikagyűrű benne „Pista 912 apr. 20.” vésett felírás. A talált tárgyakat a váli főszolgabírói hivatalban ve-heti át a tulajdonosa.

— **Hadiárvaügy.** A háboruban elesettek és meghaltak árvai ér-dekében az Országos Katolikus Szövetség részéről alakított Ország-s Hadiárvaügyi Bizottság már régebben megindult működése annyira előrehaladt, hogy sok árva-nak elhelyezéséről gondoskodhatott. A működés tovább folytatása érde-keben most felhívja mindazokat, akik árvaakat elhelyezni akarnak, vagy árvaakat gondozásra elválnak, hogy erre vonatkozó bejelentésüket a bizottságnál (Országos Katolikus Szövetség, IV. Ferenciek-tere 7. sz. III. lépcső, I. e. 8.) tegyék meg.

Pénteken és szombaton,
november hó 5 és 6-án:

Mózes élete.

Bibliai történet 5 felv. 1500 mtr.

A koldusgróf.

Vígjáték 2 felvonásban.
A Magas-Táttra, (term.-után.)
Előadások 6 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

— Elmaradnak a tэрzenék. A hadtigrminiszter és honvédelmi miniszter rendelkezést bocsájított ki, amelyben korlátozzák a háború tartalma a katonazenekarok működését. A rendelkezés a katonazenekarok szereplését a szolgálati működések kivül csak színházban és jétékonyóslu hangversenyeken engedélyezi. — Tэрzenétől, kávéházi, vendéglői, általában minden szórakoztatási jellegű szerepléstől eltiltja a rendelkezés a katonazenekarokat. A rendelkezés szerint a téli évadban szokásos szimfónikus koncerteket sem rendezheti a katonazenekar, csak abban az esetben, ha valamilyen katonai jétékonyóslu játékszának. Tэрzenét sem adhatnak ezentul a zenékarok.

— Miért adják el a hadbavonultak földjeiket? A belügyminiszter rendelkezést küldött a vármegye alispánjához a hadbavonultak ingatlanainak eladása tárgyában. A rendelkezés szerint az ország területén egy feltűnő eset vonta magára a hatóságok figyelmét. Nevezetesen a hadbavonult katonák tulajdonát képező földjeit az idehaza lővők eladják. Így a pár hold földdel egy kis házzal bíró katonák egymásután valójában teljesen vagyontalannak. Ez a körülmény meglepte a belügyminisztert is, és felvonta a törvényhatóságok vezetését, hogy írják össze az ingatlan változásokat. A kormány ugyanis abban a tudatban van, hogy a földet, házakat azért adják el, mert az idehaza maradt hozzátartozók rá vannak utalva a pénzre. Pedig egészen másképp áll a helyzet. Azért adják el a házakat és földet, mert ház és föld nélkül kifogástalanul kapják meg az államségélyt. A ház és föld árát odahaza a láda fiában őrzik a katonák hozzátartozói. Majd a háború után, ha valamely drágábban is, de megint visszavásárolják, addig pedig húzzák az államségélyt. Ezért kerülnek idegen kezre a földek.

— A tanonok viszonya és a háború. A kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint mindazok a kereskedő és iparos tanonok, akik egyhuzamban ugyanazon szakmában legalább 21 hónapot kiöltöttek, vagy tanidejük kétharmada letelt s a tanidő lejártá előtt a háború tartalma alatt katonai szolgálatra behivatnak, felszabadítandók. Ugyanez áll azon kereskedő és iparos tanoncokra is, akiknél azon okból szűnik, vagy szűnt meg a tanviszony, mert munkaadójuk a háború tartalma alatt katonai szolgálatra bevonult s így üzletével ez okból felhagyott. Ez a körülmény az államségélyt, vagy az iparostulételt bejelentendő.

— Mikor kapják meg az újságot? A vármegye községeinek előfizetői, főleg azok, akiknek faluját holmi vérbéli vicinális vonat tiszteli meg, többször panaszkodnak, hogy az újságot késve kapják meg, néha pedig rendetlenül meg. A hibáért természetesen rendszerint a kiadóhivatalt okozzák, pedig az a legpontosabban expedíál, külön kizárólag erre alkalmazott szakavatott embere végzi, vagy, hogy híjának elfordulnia sem szabad. Ha mégis megcsúsz, azért kizárólag és egyedül a posta a felelős, különösen a mozgó posta, amely a háborúban ugyancsak sok kifogásolni valóra ad okot. Ha valaki nem kapja rendszeresen a lapot, azonnal reklamálja a postahivatalnál, mert a kiadóhivatal csakis ez esetben tudja a bajt orvosolni, ha ugyan a mozgó posta körülményei miatt egyáltalán

ban lehet. A kiadóhivatal pontos és lelkiismeretes munkáját bizonyítja az, hogy még a harctérre küldött példányok is idejében megérkeznek, tehát fölhol nem úgy van, azért nem is okolható. A világháború összes harctérére tiszteletpéldányként százával küldjük a lapot s csaknem naponként érkezik messze helyekről a fábri lap, amely az újságot megköszöni és a pontos megérkezést igazolja. Szolgáljon bizonyúságot az alábbi levél, amely szintén messze Oroszországból érkezett:

Mélyen Tisztelet Szerkesztő Ur! Ne tessék haragudni, hogy még eddig nem köszöntem adománycukát: a mindennapi Naplót. Nagy élvezettel olvassuk a hazai híreket és buzgón szidjük a szemtelen árdrágítókat. A naplót gyorsan kapom meg; pl. 1-i újság már 3-án este itt van. Köszönöm azért késett, mert most nagyban melázunk a a muszival (32-es tájszólás.) Mire e lap haazér, már olvasni fogják az újságokban is megint a csibészek hírnevét. Tiszteletét és üdvözlétét küldi K. A. Inf. Reg. No. 32.

— Elvezetett. Kovács István népfelkelő elveszítette podgyaszát, ruhaneműt a honvédelaktanya körül. A megtaláló a honvédelaktanyába vige be.

— A vэtes vívэ szoborra újabban a következő nagyobb adományok folytak be: Flaskár József 10 K, dr. Schlamadinger Jenő 10 K, a székesfehérvári kir. pénzügyigazgatóság, számvétség és kir. adóhivatal 87 K, Stignitz Vilmosné 10 K, Schwarz Adolfiné 10 K, Ribánszky Adrien 10 K, Ribánszky Gabriella 10 K, Erdős József és neje 10 K, dr. Nagy Zsigmond 10 K, Székesfehérvári villamtelep 50 K, Adonyi járásbírótság 14 K, Székesfehérvári kir. törvényszék 46 K, Reich Alfrédné 10 K, Csáky Antal- járásóság 10 K, 69. gy. ezred. lelkesze 20 K, Steiner Béláné 10 K, Dunaadonyi község—25 K, M. kir. 6. sz. csendőr ker. altisztejei és legényegye 100 K, Fejtelnek asztaltársasága 10 K, Székesfehérvári szab. kir. város tisztikara 200 K, Radler Gottfried, Ervin és Tibor 20 K, dr. Saára Gyula polgármester 20 K, Streit Ferenc 20 K, Ercsi róm. kath. hívők 28 K, 40 fill., Kenessey Margit 10 K, dr. Kóvy Károly 30 K, báró Podmanický Gézáné—szül. Degenfeld grófné 50 K, Kisteleki István eszperes 10 K, Deák Károly 10 K, Deák István 10 K, Deák Imre 10 K, Deák Pál 10 K, Deák Dávidné 10 K, Deák Dávid—10 K, N. N. 10 K, Silberberg Károly 10 K, Fejermegye központi tisztikara 63 K, Tosch Károlyné 20 K, dr. Szabady József 15 K, dr. Szabady Józsefné 15 K, Szabady Pál, Andor, Annus, és Tibor 20 K, Kohn Herman (Bécs) 10 K, Neubart Ignác tizedes által a IV/17. munkásosztag hactér 100 K, Galter Frigyes (Martonvásár) 100 K, Pető Mikláné 10 K.

— Háború bucsuztatók misénekek, háború offertoriumok valamint békés offertoriumok. Második bővített és javított kiadás, kántorok és nép részére. Irtá Kovács Ferenc püspöki kántortanító. — „Szines gazdag tartalma” és használhatóságát legjobban bizonyítja az, hogy az első kiadás, rovid két hó alatt elfogyott. A második bővített kiadás közel 100 oldalas „paratlan” és maga nemeből. — (Vannak benne gyászmisénekek az ölesztetek, valamint egyes elcsettetek.) A hadbavonultak, jegyesért, esküvőre bocsátottak, a háború megkezdése előtt hadifoglyokért bémé és vak

katonáért felajánlásra az illető nevével együtt mindenkor kiénekelhető. — A harctéren eltemetett tihon gyászmise után elbucuztatható. A harcól szerencsésen hazafér katoná hálaadására stb. minden alkalomra van benne ének.) Az összes jövedelem a sebesültek, özvegyek, árvaék és rokkantak javára fordítatik. Tekintettel a jétékonyóslu célra, ajánljuk egy egyeseknek, mint szövetkezeteknek, minél tömegebb rendelkezésre. Kapható Kovács Ferencnél Püski, Mosonm., a pénz előleges beküldés mellett.

— Bojtorjánhaszszes korpósadós, hajhullás ellen kitűnően bevált szer; üvege 4 kor. 20 fillér. Kapható Szűts Róbert Magyar Korona gyógyszerterében Kossuth-u. sarkán.

Székhérvár szab. kir. város polgármester 14455/1915.

Hatósági hirdetmény.

Tudomásvétel és miheztartás végeit közhírré teszsem a m. kir. belügyminiszter urnak 117.967/1915 számú körrendeletét.

Dr. Saára Gyula, polgármester.

117.967/1915.

Mind sürűbben hangzanak el a panaszok, hogy az Oroszországban hadifogásban levő katonáink nem kapják meg a hozzátartozóik által küldött levelezéseket. Illetékes helyről nyert értesülés szerint ennek okát elsősorban a levelezések nagy mennyiségében és a közlemények túllösszu voltában kell keresni. A közönség tehát csak úgy biztosíthatja a levelezések céljához jutását, ha az orosz cenzura munkájának megkűnyítése érdekében kéthetenként legfeljebb csak egyszer egy enőli is ritkábban ír, akkor is nem levelet, hanem csak levelezőlapot küld és arra csak néhány sor család és magánvonatkozású közleményt ír. A levelezés céljára célszerű kizárólag a hadifoglyokat gyámoltító és tudósító hivatal által vöröskereszt jelvényel kibocsátott és megfelelő előnyomással ellátott levelezőlapokat használni, melyet a legtöbb postahivatalban is árusítanak. A közleményben kerülendő a közlőlapokra és a háborúra vonatkozó minden hír. Különösen sokat árt az ügynek, hogy egyesek burkoltan akarnak hírt adni a hadisikerekről, ami az orosz cenzorokat bizmatlanokká teszi a többi, ártalmatlan közleménnyel szemben is. Ajánlatos a levelezésnél a német, vagy francia nyelvet használni, mert más nyelvekre Oroszországban kevés a cenzor és így ezek a levelezések soká elhavernék, esetleg célhoz sem jutnak. A falyak intelligenciájára hárul a hazafias feladat, hogy ily levelezéseknek német vagy francia nyelvűen való megírásánál a nyelvismertelen nem bírónk segítségére legyenek. Különös súlyt kell helyezni a címekek megírására. Ennél használjuk szintén lehetőleg a francia vagy német nyelvet, de a német címet is latin betűkkel írjuk. A címben okvetlenül benne legyen annak jelzése, hogy címzett hadifogly, mert más

egyének leveleit az ellenséges földrőre nem továbbítják. Ezért tűhát a címbe a „prisonnier de guerre” vagy „Kriegsgefangener” jelzést hozzátenni el nem mulasszuk. Sok függ a rendelkezési hely nevének helyes kiírásától is. Ha a tekintetben kétfelgyök vannak, forduljunk a postahivatalhoz, avagy a hadifoglyokat gyámoltító és tudósító hivatalhoz (Budapest, IX. ker. Üllői ut. 1.), mely többi hivatali cűrűk betűkkel írt, vagy egyébként kevésbé olvashatatlan címek megállapításában is a hozzáfördülőknak rendelkezésére áll.

Budapest, 1915. okt. 28. A miniszter helyett: Dr. Némethy Károly államtitkár.

MIUMEI kávébehozatal SZÉKESFEHÉRVÁR (BÁRÁTK ÉPÜLETE) Pörkölt kávékerveitől utolérhetőnek! Saját villamos kávénapypörköldő! Telefon 250.

APRÓHIRDETESEK.

Fizetéssel tanulót felveszek. Rudbányai póstókereskedő. Fűtteni való nád és régi épülettal olcsón eladó. Kszantner F. és Pinter testvérek. Rokkant katonák jó keresetű luthatnak. Cím a kiadóhivatalban.

Telefon 233 Tefon 233

Pénteken, november 5-én: Egy napos műsorban 14. SZAKASZ 4 felvonásos társadalmi-dráma. Zelnick-film. (Ujdonság.) Remek pótműsor. Előadások ezentul fél 7 és 9 órákor kezdődnek.

Általános Bank és Takarékpénztár r. t. Székesfehérvár, Nádor-utca.

Betéteket elfogad előnyös kamatozás mellett. Váltókat lezámitol. Értékpapírokat vesz és elad. Sorsjegyeket csekély foglaló befizetése mellett elad s a hátralék totész szerinti összegben törleszhető. Kisorsolt sorsjegyeket és szelvényeket bevált. Kifizető pénzeseményeket vesz és elad. Tőzsdei megbízásokat pontosan teljesít.